
Є. СКУЛИШ

головний науковий співробітник

Науково-дослідного інституту інформатики

і права НАПрН України,

доктор юридичних наук, професор

УДК 351.741

Проблемні питання створення державного бюро розслідувань

У статті розглянуто актуальні питання реформування правоохоронних органів у контексті нового Кримінального процесуального кодексу України. Визначено роль та місце державного бюро розслідувань у системі правоохоронних органів, органів досудового розслідування та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Ключові слова: досудове розслідування, протидія корупції, система правоохоронних органів, спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, державне бюро розслідувань.

Актуальність дослідження. Пропозиції щодо створення державного бюро розслідувань (Національного бюро розслідувань, Національної служби розслідувань, Національного бюро антикорупційних розслідувань, Національного антикорупційного бюро тощо), яким вкотре лякають вітчизняних високопосадових корупціонерів, викликають сумніви та породжують полеміку серед фахівців протягом майже всього часу існування незалежної України, залишаючись при цьому не більш ніж каменем на вимощеній добрими намірами

дорозі. Утім у зв'язку з прийняттям у квітні 2012 р. нового Кримінального процесуального кодексу України у цих пропозицій з'явилися усі шанси бути реалізованими на практиці.

Закріплену на законодавчому рівні вимогу щодо створення державного бюро розслідувань не можна оцінювати поза загальним контекстом дій влади у сфері національної безпеки. Насамперед потребує відповіді питання, чи стане формування нової структури першим кроком на шляху до реформування пострадянської системи правоохорон-

них органів і спеціальних служб, чи залишиться черговим косметичним переформатуванням наявних сил і засобів?

Збереження майже у недоторканно-му вигляді радянської системи правоохоронних органів і спеціальних служб було виправдано на перших етапах розвитку незалежної України. Але зараз, коли українське суспільство й держава однозначно визначилися з європейським вектором розвитку та стала чітко окресленою система національних інтересів, мова має йти не про «косметичний ремонт», а про структурну перебудову правоохоронної системи. Невідкладним завданням внутрішньої політики та важливою умовою успішності євроінтеграційних і євроатлантичних спрямувань України стають розробка та запровадження комплексного реформування системи національної безпеки загалом і правоохоронних органів та спецслужб зокрема.

З огляду на відсутність чітко визначеної концепції реформування правоохоронних органів, а також місця й ролі, які будуть відводитися державному бюро розслідувань серед інших правоохоронних структур, у тому числі органів досудового розслідування, зазначені питання потребують ґрунтовного дослідження.

Визначення проблеми та аналіз останніх публікацій. Серед представників влади, громадськості, правоохоронців, науковців та пересічних громадян немає єдиної думки щодо необхідності та доцільності створення нового правоохоронного органу, діяльність якого насамперед буде спрямована на протидію корупції та розслідування інших злочинів, що вчиняються високо-

посадовцями, суддями та співробітниками правоохоронних органів. Аналіз полеміки щодо цього питання, яка ведеться як у науковій літературі, так і в засобах масової інформації [1; 2; 3; 4; 5; 6], дозволяє дійти висновку про існування декількох, інколи прямо протилежних, точок зору на рішення щодо створення та повноважень названої структури.

Високий рівень корупції у державі, низька ефективність антикорупційної діяльності державних структур, відсутність наукового обґрунтування потреби у створенні нового правоохоронного органу та поширення правового нігілізму серед населення негативно впливають на довіру суспільства до заходів, що вживаються владою у сфері протидії корупції, зокрема, удосконалення антикорупційного законодавства та реформування правоохоронних органів.

Метою публікації є пошук оптимальних шляхів щодо удосконалення системи правоохоронних органів, які протидіють злочинності. Досягнення цієї мети можливе завдяки розв'язанню таких завдань – висвітлення причин та умов, що спонукали до постановки питання про створення в Україні нового правоохоронного органу, наділеного повноваженнями провадження досудового розслідування; визначення потреби у його створенні та аналіз обставин, за яких він дійсно може стати не лише основним спеціально уповноваженим суб'єктом, а й координатором боротьби зі злочинністю у середовищі високопосадовців, суддів та правоохоронців в Україні.

Для досягнення поставленої мети було проаналізовано стан протидії ко-

рупції в Україні, рівень злочинності у середовищі високопосадовців, суддів та правоохоронців, вивчено і використано матеріали низки міністерств і відомств, а також наукові розробки вчених, погляди фахівців-практиків та представників громадськості з цієї проблематики.

Результати дослідження, в основному, підтвердили висунуту робочу гіпотезу, що ефективність боротьби зі злочинністю в Україні залежить не лише від результативної діяльності правоохоронних органів, а й від реальної політичної волі вищого керівництва держави, відкритості влади, прозорості і зрозумілості процедур прийняття державних рішень та дієвих механізмів контролю за діяльністю державних органів із боку громадянського суспільства.

Виклад основного матеріалу. Протягом останнього часу корупція в Україні продовжує набувати ознак системного явища, яке поширює свій негативний вплив на всі сфери суспільного життя, все глибше укорінюючись у повсякденному житті як основний, швидкий і найбільш дієвий протиправний засіб вирішення будь-яких питань.

Масштаби поширення корупції продовжують залишатися однією з основних загроз національній безпеці, політичній стабільності та утвердженню верховенства права. Щорічне глобальне дослідження Transparency International засвідчило, що Україна, разом із країнами Східної і Південно-Східної Європи та Центральної Азії, сприймається світовим співтовариством як надзвичайно корумпована держава. Минулорічна позиція України в рейтингу корумпованості країн світу та загальні темпи по-

ширення корупції поставили на порядок денний питання щодо необхідності вжиття системних і послідовних заходів, які дозволять вийти з корупційної прірви [7].

Зважаючи на негативну тенденцію поширення корупції в Україні, пріоритетним напрямом державної антикорупційної політики стала кардинальна зміна підходів до протидії корупції, поєднана із удосконаленням національного антикорупційного законодавства та реформуванням правоохоронних органів. Це зумовлено тим, що проведення фундаментальних реформ у державі неможливе за такого рівня поширення корупції, у тому числі в органах державної влади, суду і правоохоронних структурах.

Розслідуванню будь-яких злочинів, вчинених представниками органів державної влади, суду і правоохоронних органів, майже завжди протидіють як винні, так й інші зацікавлені особи. Зважаючи на високий рівень корумпованості українських посадовців, розслідування та судовий розгляд таких кримінальних справ, за винятком невеликої кількості так званих «резонансних», закінчуються безрезультатно: справи зазвичай закриваються за реабілітуючими підставами, а за вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів винні отримують покарання, не пов'язані із позбавленням волі. Неспроможність, за таких обставин, існуючих органів судового розслідування здійснювати провадження у кримінальних справах щодо високопосадовців, суддів та працівників правоохоронних органів сприяла прийняттю рішення щодо створення принципово нової і максимально неза-

лежної у своїй діяльності правоохоронної структури. Реалізація цього рішення знайшла своє втілення у прийнятому у квітні 2012 р. Кримінальному процесуальному кодексі України, який містить низку новел щодо зміни підслідності злочинів та створення нового правоохоронного органу, наділеного правом провадження досудового слідства – державного бюро розслідувань.

Частина 1 ст. 216 «Підслідність» нового КПК України визначає, що слідчі органів внутрішніх справ здійснюють досудове розслідування усіх кримінальних правопорушень, передбачених Законом України про кримінальну відповідальність, крім незначної кількості тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування (органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, безпеки та державного бюро розслідувань).

Частиною 4 ст. 216 КПК України передбачено, що слідчі державного бюро розслідувань, нового державного правоохоронного органу, що планується створити найближчим часом, здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, судьями та працівниками правоохоронних органів. Таким чином, у правоохоронній системі України має з'явитися ще один орган, наділений правом провадження досудового слідства [8].

Утім результати науково-історичного огляду цього питання свідчать, що це не перша спроба створити окремих ор-

ган для розслідування злочинів, що вчиняються вищими посадовими особами або правоохоронцями, на кшталт Федерального бюро розслідувань Сполучених Штатів Америки. Так, 24 квітня 1997 р. Указом Президента України було створене Національне бюро розслідувань. Основними завданнями цієї структури визначалося проведення досудового слідства і оперативно-розшукових заходів в особливо складних кримінальних справах, порушених щодо злочинів, які становлять підвищену суспільну небезпеку, а також інформаційно-аналітичної роботи з метою прогнозування динаміки злочинності у суспільстві, виявлення і усунення причин і умов, що сприяють корупції та вчиненню інших тяжких і особливо тяжких злочинів [9].

Створений правоохоронний орган отримав свого керівника та відповідне службове приміщення, але далі справи не пішли. Національне бюро розслідувань припинило своє існування у 1999 р. на підставі Рішення Конституційного Суду України, який визнав Указ Президента України про його створення таким, що не відповідає Конституції України [10; 11; 12].

Упродовж наступних років в Україні, з посиланням на зарубіжний досвід у сфері боротьби зі злочинністю (переважно ФБР США), регулярно розроблялися відповідні проекти законодавчих актів, які передбачали створення окремого антикорупційного правоохоронного органу. Але за результатами їх вивчення та обговорення вони не знаходили необхідної підтримки як серед науковців і фахівців-практиків, так і у Верховній Раді України.

У практиці запозичень у сфері структурної побудови державних, у тому числі правоохоронних, органів немає нічого поганого. Дійсно, навіщо винаходити «велосипед», якщо він уже давно не лише оформлений як винахід, а й апробований на практиці. У такому випадку набагато простіше запозичити щось із позитивного досвіду, але робити це потрібно виважено, особливо у сфері правоохоронної діяльності.

Використання зарубіжного досвіду повинно співвідноситися із національною правовою системою, її специфікою та реаліями, а не являти собою захоплення звучними і зовні привабливими назвами тієї чи іншої структури. Негативних прикладів у цій сфері можна навести безліч: перейменування сільських дільничних інспекторів на шерифів, створення на базі внутрішніх військ МВС України Національної гвардії України, об'єднання підрозділів патрульно-постової служби та автомобільної інспекції тощо. Нічого путнього з цього не вийшло, бо ініціатори перелічених реформ не мали навіть уяви стосовно кінцевої моделі, на побудову якої мобілізували чималі матеріально-фінансові та людські ресурси, завідомо йдучи шляхом спроб і помилок.

На наше глибоке переконання, реформування системи правоохоронних органів, яке потребує величезних фінансово-матеріальних витрат, неодмінно повинно спиратися на висновки ґрунтовних наукових досліджень, насамперед щодо актуальності, необхідності й доцільності проведення тієї чи іншої реформи, а також напрямів, послідовності та інтенсивності її реалізації. Ці ж наукові висновки мають стати основою для розробки ідеології, цілісної

концепції та стратегії поступового комплексного реформування системи правоохоронних інституцій. Але проводити такі реформи треба без будь-якого поспіху, виважено, з урахуванням національного та міжнародного досвіду.

Утім підходи до боротьби зі злочинністю, зокрема корупційною, у різних країнах суттєво відрізняються. В одних дієвими виявилися «класичні» західні схеми – запровадження або удосконалення антикорупційного законодавства, створення спеціально уповноважених органів протидії корупції, орієнтованих перш за все на протидію їй у вищих ешелонах влади, активна роль громадянського суспільства у виявленні корупції та забезпеченні прозорості влади.

В інших країнах пішли більш радикальним шляхом. Наприклад, у Грузії кардинально оновили державний апарат, систему правоохоронних органів, скоротили до мінімуму «корупціогенні» функції органів державної влади, а деякі з цих органів взагалі ліквідували. Тобто пішли шляхом «менше держави – менше корупції».

Цікавий досвід продемонстрували країни Південно-Східної Азії, де владні еліти вжили дієвих заходів до самоочищення, а вже потім перенесли власний приклад на всю систему влади. Наприклад, у Гонконгу, який тривалий час вважався найкорумпованішою фінансовою столицею світу, у 1973 р. для боротьби з тотальною корупцією, яка вразила й поліцію, створили незалежну Комісію боротьби з корупцією, підпорядковану губернатору. Останній особисто призначає кожного слідчого цієї комісії на посаду, без права звільнення протягом шести років.

В інших країнах фактором тиску на владу, аби примусити її ефективніше боротися з корупцією, стало громадянське суспільство. Так, у випадку країн Центральної і Східної Європи, які набули членства в Євросоюзі, значну роль відіграв євроінтеграційний чинник.

У США з офіційним девізом «вірність, сміливість, чесність» діє Федеральне бюро розслідувань, яке з 1931 р. має статус федерального органу. Воно є дещо відмінним від інших силових структур – входить до системи Міністерства юстиції та підпорядковане безпосередньо генеральному прокурору. Свого часу його створення диктувалося низкою об'єктивних причин і не було випадковістю. Структури, подібні до цього бюро розслідувань, як правило, виникають на зламі історичних епох і є етапом у житті цілої країни, коли на порядок денний ставиться питання – бути чи не бути цьому суспільству, йти йому в ногу з часом чи залишитися на узбіччі історичного шляху.

В Україні причини створення державного бюро розслідувань, напевне, не настільки очевидні, хоча об'єктивна логіка історичного процесу багато в чому подібна до американського варіанта. Ресурс системи, яка базується на складному переплетінні вузькогрупових економічних і політичних інтересів, що породжують корупцію та злиття бізнесу і політики, вичерпується. Загроза виникнення соціальних катаклізмів з наступним розшаруванням суспільства, так і не об'єднаного єдиною національною ідеєю, та можливої втрати української державності мають примусити вище керівництво держави і власників крупних фінансових капіталів зрозумі-

ти необхідність реальної, а не вдаваної протидії корупції, що дозволить «випустити пар» справедливого суспільного невдоволення.

Необхідно згадати й іноземних інвесторів в Україні. Поява у прийнятому КПК України згадки про державне бюро розслідувань стала результатом посиленого тиску США та Європейського Союзу на Україну, звинувачувану у надмірній корумпованості та засиллі організованої злочинності. Так, однією із вимог ЄС до України для переходу на безвізовий режим є створення антикорупційного бюро, нового державного правоохоронного органу для протидії корупції. Логічно передбачити, що одним із пріоритетів цієї структури має стати специфічний захист правовими засобами діяльності іноземних інвесторів від руйнівного впливу вітчизняних високопосадових корупціонерів і організованої злочинності.

Утім в українському законодавстві на сьогодні залишаються не окресленими місце і роль державного бюро розслідувань у системі правоохоронних органів (наприклад, у США за ФБР закріплена роль офіційного координатора національної системи органів досудового розслідування), не визначений порядок призначення його керівників та низка інших принципових положень, що в майбутньому може загрожувати, серед іншого, можливістю прямого несанкціонованого втручання політичних сил у повсякденну діяльність цієї структури. Усе це, у сукупності з полемікою про доцільність створення державного бюро розслідувань та скепсисом у висловах щодо цієї структури окремих представників пра-

воохоронних органів, сприяє жвавій дискусії навколо цієї проблеми.

Противники говорять про намагання окремих представників влади аргументувати необхідність утворення безпрецедентної за своїм правовим статусом і, загалом, непотрібної наддержавної правоохоронної структури. Причому вважають, що створення її може відбутися доволі оригінальним способом, а саме шляхом:

а) вибіркового, на власний розсуд, «наскикування» під цю структуру від усталених державних правоохоронних інституцій найпрестижніших і найпривабливіших функцій та повноважень;

б) переведення з їх бюджетів на бюджет бюро якомога більше коштів;

в) заволодіння нерухомістю, найновішою технікою, озброєнням та іншими матеріально-технічними цінностями, що на сьогодні є власністю діючих правоохоронних органів;

г) «переманювання» до себе найпідготовленіших фахівців правоохоронної системи.

Якщо державне бюро розслідувань «постане» над вищими органами державної влади, народними депутатами, Генеральною прокуратурою, всією правоохоронною системою, судами всіх рівнів, включаючи Конституційний Суд і Верховний Суд України, то в умовах надзвичайної корумпованості владних структур, на погляд опонентів, виникає щонайменше чотири запитання:

1. Кому буде підконтрольна новостворена правоохоронна структура?

2. Хто здійснюватиме нагляд за додержанням нею законів при проведенні оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування?

3. Які суди розглядатимуть справи щодо компетенції державного бюро розслідувань?

4. Хто буде боротися з корупцією серед працівників названого бюро?

Ураховуючи викладене, противники створення цієї структури вважають, що надії стосовно великої продуктивності державного бюро розслідувань мають виключно віртуальний характер, а реальними вбачаються лише загрози.

Зокрема, загроза того, що на деякий період буде спровокований функціональний хаос у діяльності існуючої правоохоронної системи, зумовлений відтоком професійних кадрів у сфері боротьби зі злочинністю та розбалансуванням її фінансової і матеріально-технічної бази.

Існує також певна загроза створення репресивного «монстра», який буде стояти над всіма гілками влади, правоохоронними органами, прокурорською й судовою системами, що може призвести до перерозподілу «ринку корупційних послуг» та трансформації державного бюро розслідувань у «бюро переслідувань».

Прихильники створення цієї структури аргументують свою позицію тим, що основні завдання, повноваження, порядок кадрового фінансового і матеріально-технічного забезпечення та інші питання діяльності державного бюро розслідувань будуть визначені у спеціальному законі. Там же має бути чітко визначена кадрова і матеріально-технічна база для створення даного бюро, його організаційна структура, порядок здійснення нагляду за діяльністю, фінансового забезпечення та взаємодії з іншими державними органами, загальна чисельність працівників, їх повноваження, правовий статус,

основи соціального захисту та порядок притягнення до дисциплінарної, адміністративної і кримінальної відповідальності тощо.

Вони також вважають, що державне бюро розслідувань повинно становити незалежну від будь-якого політичного впливу та невелику за обсягом правоохоронну структуру з регіональними відділеннями, до складу якої входитимуть оперативні та слідчі підрозділи. Однією з умов його ефективної діяльності є забезпечення висококваліфікованими кадрами, технікою і фінансами. Повноваження бюро мають бути досить широкі, з можливістю залучати сили і засоби інших міністерств і відомств для вирішення поставлених перед ним завдань.

Ураховуючи те, що основним завданням державного бюро розслідувань буде провадження досудового розслідування щодо високопосадовців, суддів і працівників правоохоронних органів, його підпорядкування має забезпечити необхідний рівень незалежності цієї структури та виключити можливість протиправного впливу з боку зацікавлених осіб. Наприклад у Сінгапурі, де добилися вражаючих позитивних змін у сфері протидії корупції, постійно діюче бюро з розслідувань випадків корупції наділене політичною і функціональною самостійністю [14].

У контексті викладеного відзначимо, що проведення інституційної реформи органів, які здійснюють дізнання, досудове слідство та кримінальне переслідування у справах про корупційні злочини, передбачено Національною антикорупційною стратегією на 2011–2012 рр., схваленою Указом Президента України від 21 жовтня 2011 р. № 1001/2011 [15]. Проведення такої ре-

форми спричинене тим, що нині існуюча в Україні система органів, яка протидіє корупції, включає низку різних правоохоронних структур (органів безпеки, внутрішніх справ, прокуратури і податкової служби), які часто дублюють одне одного та зосереджують основну увагу на виявленні незначних кримінальних або адміністративних корупційних правопорушень. Це зумовлено тим, що через корумпованість системи органів державної влади, суду і правоохоронних структур вони не мають достатніх реальних повноважень і дієвих засобів для ефективного попередження, виявлення, припинення та розслідування правопорушень, що вчиняються вищими посадовими особами органів державної влади, місцевого самоврядування, суддями або правоохоронцями.

Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є створення в системі кримінальної юстиції спеціалізованого органу досудового розслідування, що буде уповноважений вести об'єктивне та безпристрасне досудове слідство у справах про злочини та корупційні правопорушення, вчинені службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до 1–3 категорій посад, суддями та працівниками правоохоронних органів. Створення такого органу має стати ефективною інституційною основою для попередження, виявлення, припинення і розслідування злочинів та забезпечити ефективну протидію особливо небезпечним корупційним правопорушенням, що вчиняються вищими посадовими особами та працівниками правоохоронних і судових органів.

Але, як доречно відзначив Генеральний прокурор України В. П. Пшонка, у КПК України, який набув чинності 19 листопада 2012 р., передбачено, що 98 % будуть розслідувати слідчі підрозділи МВС України, 1 % – слідчі органів прокуратури та 0,5 % – слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства та органів безпеки. Зважаючи на таку зміну підслідності при створенні державного бюро розслідувань, не слід допускати поспішності, маємо підійти до цього питання виважено [16].

Державне бюро розслідувань має відповідати наведеним нижче міжнародним стандартам, які базуються на аналізі практики створення та функціонування спеціалізованих антикорупційних структур у світі, а також положень відповідних міжнародних договорів:

а) незалежність від політичного та іншого незаконного впливу (структурна та операційна автономія, порядок призначення/звільнення керівника і т. ін.);

б) підзвітність органу (регулярне звітування, інформування громадськості тощо);

в) високий рівень професійної підготовки співробітників (конкурсний відбір працівників, їх навчання і т. ін.);

г) наявність достатніх повноважень для ефективної роботи (спеціальні оперативно-розшукові та слідчі заходи, доступ до фінансової інформації тощо);

д) наявність достатніх фінансових та матеріально-технічних ресурсів.

Крім інших обставин такий підхід до цього питання зумовлений існуванням суспільної думки, що підрозділи боротьби з корупцією в системі СБУ та МВС України на даному етапі держав-

ного розвитку виконали свою функцію. Створення окремої правоохоронної структури у сфері протидії корупції в комплексі з глибокою реорганізацією правоохоронних органів відповідає інтересам забезпечення національної безпеки України. У зв'язку з цим створення сильного та незалежного державного бюро розслідувань на початку подібної реорганізації виглядає логічним і своєчасним кроком.

Висновки. Підсумовуючи викладене, відзначимо, що до проблеми протидії корупції у вищих органах влади, судах та правоохоронних органах України потрібно підходити ширше, ніж до вирішення вузькопрофільного питання створення державного бюро розслідування.

По-перше, потрібно визначитися із кількістю правоохоронних органів та їх співробітників у кожному відомстві. По-друге, упорядкувати завдання та повноваження цих органів, ліквідувавши дублювання окремих функцій. По-третє, вирішити, як бути з тими структурами, які реально існують, але ефективність їх діяльності надзвичайно низька. По-четверте, розібратися, чому окремі борці з корупцією, «не за хабарі працюють, але на них живуть». Лише після цього потрібно вирішувати, чи дійсно нам потрібно створювати якісь нові структури.

Тобто потрібна широкомасштабна реформа всього «силового блоку» держави і перш за все – тієї її складової, що належить до правоохоронних органів. Тільки визначившись, яке майбутнє має бути у цих структур, у якому напрямі їх необхідно реформувати, ми можемо говорити, чи потрібна нам така структура, як державне бюро розслідувань, і чим вона повинна займатися.

Список використаної літератури

1. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми / Є. В. Невмержицький. – К. : КНТ, 2008. – 368 с.
2. Иващенко И. Национальное бюро... преследований [Електронний ресурс] / И. Иващенко // Еженедельник 2000. – 2006. – 23 марта (№ 11 (310)). – Режим доступу: <http://2000.net.ua/2000/forum/9273>.
3. Власть передумала создавать специальный орган по борьбе с коррупцией [Електронний ресурс] // Главред. – 2012. – 12 апр. – Режим доступу: <http://glavred.info/archive/2012/04/19/083500-6.html>.
4. Мельник Е. В Украине создается Национальное бюро расследований. 15-я попытка [Електронний ресурс] / Е. Мельник, Т. Бодня // Днепрпетр. агентство журналистских расследований. – Режим доступу: [_http://ajr.org.ua/?p=1033](http://ajr.org.ua/?p=1033).
5. Рылев К. В ожидании Страшного Суда: национальные особенности борьбы с коррупцией [Електронний ресурс] / К. Рылев // Украина криминальная. – 2012. – 31 янв. – Режим доступу: http://cripo.com.ua/print.php?sect_id=6&aid=130462.
6. Мамченко Н. Бюро для коррупционеров [Електронний ресурс] / Н. Мамченко // Судебно-юридическая газета. – 2012. – 9 апр. – Режим доступу: http://sug.kiev.ua/print_article.php?id_article=5291.
7. Україна за рік сильніше погрузла в корупції: 152-ге місце в світі з 182 [Електронний ресурс] // Інтерфакс-Україна. – 2011. – 1 груд. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua/ukraine/01dec2011/transkor.html>.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р.
9. Про Національне бюро розслідувань [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 24 квітня 1997 р. № 371/97. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/371/97/ed19980723>.
10. Рішення Конституційного суду України від 6 липня 1998 р. № 10-рп/98 у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України від 24 квітня 1997 року № 371 «Про національне бюро розслідувань України» (справа № 03/2444-97 від 6 липня 1998 року). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-98/ed19980723>.
11. Про внесення змін до Указу Президента України від 24 квітня 1997 р. № 371 [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 1998 р. № 815/98. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/815/98>.
12. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1573/99. – Режим доступу: <http://www.customs.com.ua/php/document.php?ISN=5399>.
13. Бевз В. С коррупцией борются 26 разрозненных структур, а ответственного нет [Електронний ресурс] / В. С. Бевз. – Режим доступу: <http://gazeta.ua/ru/>.
14. Мирасов А. Их нравы. Как борются с коррупцией в мире [Електронний ресурс] / А. Мирасов // Zakon.kz. – 2008. – 11 июля. – Режим доступу: <http://www.zakon.kz/115941-kak-borjutsja-s-korruptsiej-v-mire.html>.
15. Національна антикорупційна стратегія на 2011–2012 роки, схвалена Указом Президента України від 21 жовтня 2011 р. № 1001/2011.
16. Пшонка В. П. Маємо 5 років для створення Державного бюро розслідувань [Електронний ресурс] / В. П. Пшонка. – 2012. – 22 серп. – Режим доступу: <http://jeynews.com.ua/news/d0/72983>.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2013.

Скулиш Е. Проблемные вопросы создания государственного бюро расследования

В статье рассмотрены актуальные вопросы реформирования правоохранительных органов в контексте принятия нового Криминального процессуального кодекса Украины. Определены роль и место, которое может занимать государственное бюро расследований в системе правоохранительных органов, органов досудебного расследования и специально уполномоченных субъектов в сфере противодействия коррупции.

Ключевые слова: досудебное расследование, противодействие коррупции, система правоохранительных органов, специально уполномоченные субъекты в сфере противодействия коррупции, государственное бюро расследований.

Skulysh E. Issues of creation state bureau of investigation

The article deals with current issues of police reform in the context of the new Criminal Procedure Code of Ukraine. The place and role of the state should take Bureau of Investigation in the system of law enforcement, pretrial investigation and specifically authorized entities in combating corruption.

Keywords: pre-trial investigation, anti-corruption, law enforcement agencies, spetsialnou-povnovazheni actors in combating corruption, state Bureau of Investigation.